

La pressió del PSOE i la inoperativitat del 155, els motius de Rajoy pel 21-D

Sáenz de Santamaría i els falcons del PP volien allargar la intervenció de l'autonomia per entrar fins a la cuina | El PSC, clau per fer que Sánchez pressionés el president espanyol per una sortida ràpida que també volia Europa

Mariano Rajoy anunciant eleccions catalanes el 21 de desembre | La Moncloa

Mariano Rajoy anunciant eleccions catalanes el 21 de desembre. Foto: La Moncloa

El president espanyol, Mariano Rajoy, havia dit que convocaria les eleccions quan a Catalunya es restaurés la legalitat i tot estigués més en calma, i la seva número dos Soraya Sáenz de Santamaría havia afirmat que la intervenció de la Generalitat, amb la destitució de Puigdemont i el seu Govern entre d'altres mesures derivades de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució, duraria un mínim de sis mesos i després "ja es veuria" (<http://www.nacioidigital.cat/noticia/141084/santamaria/admet/comandament/unic/podria/controlar/aplicacio/155>). Era una posició compartida pels "falcons" del PP i C's. Al damunt la taula hi havia la temptació d'allargar la situació per entrar a fons en temes icònics per a l'espanyolisme, com ara l'escola catalana o els mitjans públics, acusats "d'adoctrinar".

Però aquest divendres al vespre tot va fer un gir. L'enèsim. Rajoy va canviar de parer i va decidir convocar eleccions (<http://www.nacioidigital.cat/noticia/141500/rajoy/convoca/eleccions/catalanes/21/desembre?rlc=p1>) a Catalunya el més ràpid possible, el 21 de desembre. L'activació del calendari electoral a l'empena de la legalitat espanyola (<http://www.nacioidigital.cat/noticia/141523/rajoy/convoca/eleccions/catalanes/dia/laborable>) conviurà amb la determinació de Puigdemont, el seu Govern i les formacions i entitats independentistes de mirar de consolidar la República Catalana, que divendres a primera hora de la tarda va proclamar el Parlament. (<http://www.nacioidigital.cat/noticia/141454/parlament/declara/independencia?rlc=p1>)

Desobediència sostinguda

Què ha fet canviar a Rajoy? Com a mínim dos factors, segons que apunten fonts coneixedores de les converses entre el president espanyol i el PSOE i Ciutadans, socis seus en aquest assumpte. En primer lloc, la pressió dels socialistes per no allargar més del que consideren estrictament necessari el 155 (el paper de Miquel Iceta, primer secretari del PSC, que ja va aconseguir ahir

evitar una intervenció directa dels mitjans públics (<https://t.co/qVxmYCb6p1>) , ha estat clau).

En segon lloc, les dificultats objectives que en les darreres hores el seu govern ha valorat molt seriosament de prendre amb totes les conseqüències el control de l'administració de la Generalitat i el sector públic. Més tenint en compte que el PP és un partit amb un suport social molt baix a Catalunya i que la convocatòria d'eleccions no es podia demorar massa més enllà dels sis mesos. La por a una contestació molt sostinguda, "a una plaça Maidan [la revolta d'Ucraïna] a l'engròs", ha pesat també. El PSC pressionava perquè allargar-la el desgasta i C's perquè creu tenir bones expectatives electorals i no vol veure-les pansir-se.

El PP i C's somien un front constitucionalista com el d'Euskadi del 2001, però el PSC els ho posarà difícil

Des de l'entorn de Rajoy s'apunta que el president agafa ara els seus rivals independentistes "a contrapeu", per començar perquè els intents de consolidar la república i desobeir es veuran "contaminats" pel debat sobre si cal o no presentar-se a les eleccions autonòmiques que seran a l'horitzó, singularment a ERC. Al govern espanyol, que no admet tenir previstes il·legalitzacions, donen per fet que el PDECat es presentarà i que la CUP no ho farà. No fan apostes sobre la fórmula en la que els partits catalans concorrin a les eleccions convocades per Rajoy.

Encaixada de mans de Mariano Rajoy i Pedro Sánchez en una imatge d'arxiu. Foto: Europa Press

Sánchez a la cuina dels acords

Pedro Sánchez estava al cas dels moviments de Rajoy i ha pactat amb ell la convocatòria ràpida d'eleccions, i d'aquí el to electoral (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141491/pedro/sanchez/avala/rajoy/diu/catalunya/seguira/sent/espanya>) del seu discurs a Ferraz el divendres a la tarda i l'eufòria que ahir es vivia al partit. Tant els socialistes com a la Moncloa apunten que les eleccions, si es poden celebrar -cal la col·laboració dels ajuntaments i gairebé 800 dels 947 formen part de l'Associació de Municipis per la Independència-, han de significar "un canvi" i per això es neguen a contemplar què passaria si, de nou, les guanyés el "sí" amb un suport similar o major a l'actual. Segons els seus càlculs, el vot del sí es desmobilitzarà per la frustració de no haver aconseguir consolidar la República, els partits s'esbatussaran i el del no seguirà assistint a les urnes "perquè hi haurà opcions de victòria". És una previsió que fins ara els ha fallat.

La situació recorda al que es vivia al País Basc el 2001. Després del pacte de Lizarra de 1998 entre el PNB, HB i la resta d'agents sobiranistes, i dels acords en paral·lel amb ETA, es va decretar una treva i obrir un procés sobiranista liderat per Juan José Ibarretxe. Per parar-li els peus, el 2001 el PP va presentar a les autonòmiques Jaime Mayor Oreja, que ja en campanya va rebre el suport del PSE per intentar ser lehendakari. Ara aquesta operació es podria repetir a Catalunya amb C's, el PP i el PSC. Des de la direcció dels socialistes catalans ja avisaven ahir que el seu objectiu és la presidència i que Iceta no farà "aquest joc d'Arrimadas presidenta" i defugirà de la foto amb el PP.

El pes del factor exterior

Pocs minuts després que es proclamés la República catalana al Parlament, el president del consell europeu, el polonès Donald Tusk, que va ser molt proactiu intentant frenar la DUI del dia 10, feia un tuit oferint suport al govern espanyol (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141480/president/consell/europeu/reclama/espanya/no/recorri/orca>) però demanant-li que no es refugiés en l'ús de la força per resoldre el problema. I hores després, a la Moncloa, Rajoy afirmava que calia "recuperar la legalitat de forma pacífica".

Fonts properes a les negociacions admeten que la UE no vol més imatges de violència com les de l'1-O i que també està interessada en una sortida ràpida com la que propiciarien unes eleccions per evitar afrontar la proclamació de la República. Rajoy accepta fer-les i s'ho juga tot "a una carta". Si li surt malament i l'independentisme guanya de nou, els socis europeus que ara l'han protegit el podrien obligar a negociar de veres o es veuria obligar a convocar eleccions espanyoles atesa la seva incapacitat de resoldre la crisi catalana.